

SREDNJA ŠKOLA OTOČAC objavljuje

P O Z I V

za sudjelovanje na **I. literarnom i likovnom natječaju Eko-škole**

„RAZNOLIKO JE DOBRO“ (Očuvajmo vrednote biološke raznolikosti Gacke)

Koliko je za opstanak ljudi važno očuvanje biološke raznolikosti, govore brojna nastojanja udruga i vlada u cijelome svijetu da se zaštite ugrožene životinjske vrste, ekosustavi i okoliš općenito. Ujedinjeni narodi proglasili su Desetljeće biološke raznolikosti od 2011. do 2020. godine kako bi podigli svjesnost o ovom ključnom problemu. Radi osnaženja angažmana u zaštiti prirode, Srednja škola Otočac raspisuje literarni i likovni natječaj na temu očuvanja biološke raznolikosti Gacke (zemlje i vode).

Natječaj sadrži 4 kategorije:

1. lirska pjesma

Prijedlozi naslova: a) Moj je dom 'zemlja od sadre'
b) Molitva za Gacku
c) Raznoliko je dobro

2. prozni tekst – kratka priča ili esej

Prijedlozi naslova: a) Simfonija prirode pod mojim prstima (okoliš u kojem živim)
b) Prijateljstvo u srcu Gacke
c) Raznoliko je dobro

* Literarni radovi (pjesma i proza) mogu biti pisani standardnim hrvatskim jezikom ili čakavskim dijalektom. Prozni rad smije imati najviše 650 riječi.

3. sinopsis za glazbeni spot eko-himne „Mi smo mladi ekolozi“

Sinopsis je sažeti prikaz ukupne radnje nekog filma. Potrebno je osmisliti radnju video-spota za eko-himnu naše škole čiji su autori A. Hršak i N.Vojić. Spot treba sadržavati kadrove s motivima škole, ekoloških aktivnosti učenika i vrednota Gacke.

4. likovni rad u tehnici akvarela

Tema: motivi Gacke

Potrebno je odabrati jedan motiv iz bogatstva gacke flore ili faune (npr. švički lopoč, vrba, gljiva, žaba, ptica, jež i sl.). Odabrani motiv treba naslikati u tehnici akvarela dimenzije A3 (likovna mapa).

Uvjeti natječaja

Na natječaju mogu sudjelovati svi učenici Srednje škole Otočac koji trebaju svoje literarne i/ili likovne radove dostaviti do 31. ožujka 2012. godine u Ured administratora Srednje škole Otočac.

Literarni rad treba biti u 4 primjerka u tiskanom obliku sa šifrom. Na posebnom listu papira potrebno je navesti ime i prezime učenika, razred, naslov rada i šifru kojom je literarni rad potpisan.

Na poleđinu likovnog rada (1 primjerak) potrebno je upisati naslov rada i šifru te priložiti poseban list papira s imenom i prezimenom učenika, razredom, naslovom rada i šifrom.

Povjerenstvo za odabir najboljih radova pregledat će pristigle radove i odabrati najuspješnije u sve 4 kategorije. Autori najuspješnijih radova bit će javno promovirani na Projektni dan škole (prigodna radio-emisija 20. travnja 2012. u povodu Dana planeta Zemlja) te nagrađeni priznanjem i poklonom. Također će najbolji radovi biti objavljeni u školskom časopisu Sto na sat koji izlazi u prigodi Dana biološke raznolikosti 22. svibnja 2012. godine.

Obrazloženje

Biološka raznolikost je skup svih živih organizama koji naseljavaju Zemlju. Stabilna biološka raznolikost podrazumijeva zdravi okoliš. Raznolikost vrsta, ekoloških sustava i krajolika istodobno je dio ljudskog nasljeđa i vitalan izvor budućega razvoja. Zaštita prirode i biološke raznolikosti imperativni je preduvjet za opstanak čovjeka na Zemlji.

Evidentno je opadanje i degradiranje bioraznolikosti u svijetu uzrokovano ljudskim aktivnostima. Procjenjuje se da je izumiranje vrsta od tisuću do 10 tisuća puta veće nego što bi bilo prirodno izumiranje, a do kraja stoljeća uz sadašnji trend nestat će 50 posto biološke raznolikosti. Istraživanja su pokazala da se biološka raznolikost smanjila zbog uništavanja staništa, razbijanja prirodnih bioloških sustava, preintenzivnog iskorištavanja zemlje, onečišćenja vode, zraka i tla brojnim štetnim tvarima.

Premda još nije poznat ni približan opseg biološke raznolikosti na Zemlji, znanstvenici su do danas opisali i klasificirali 1.063.000 životinjskih vrsta, 344.300 biljnih vrsta te 11.200 mikroorganizama.

Republika Hrvatska je s aspekta biološke raznolikosti jedna od najbogatijih zemalja Europe. Broj poznatih vrsta iznosi oko 38.000 dok je pretpostavljeni broj znatno veći – od 50.000 do više od 100.000. Usprkos visokoj vrijednosti prirode u Hrvatskoj, mnoge su njezine komponente izrazito ugrožene. Crveni popis ugroženih vrsta, među analiziranim biljnim i životinjskim skupinama (kralješnjaci, danji leptiri, vretenca, podzemna fauna, koralji, trčci, obalčari, vaskularna flora, lišaji i gljive), navodi 2.235 ugroženih svojti.

Vodozemci

Među projektima koje Srednja škola Otočac ove godine provodi pod sloganom 'Raznoliko je dobro' posebno je važan projekt 'Dobra žaba'. To je prvi put da se javnosti skreće pozornost na važnost očuvanja žablje populacije na području Gacke. Zbog smanjenja vodenih i močvarnih ekosustava u Gackoj te masovnog stradavanja žaba na prometnicama prilikom proljetnih i jesenskih selidbi, žablji je kreket iz godine u godinu sve tiši.

Žabe spadaju u vodozemce, koji su važan čimbenik u hranidbenom lancu u prirodi jer se hrane kukcima i ostalim beskralješnjacima, a indikator su i opasnih promjena u okolišu. Iako se neki ljudi groze žaba jer ih smatraju ljigavima, one su jako važne jer su u sredini hranidbene piramide. Kad bi sve žabe na svijetu nestale, došlo bi do goleme navale kukaca. Za čovječanstvo su vodozemci važni i zato što se spojevi iz njihove kože koriste za izradu mnogobrojnih lijekova, od onih za depresiju i epilepsiju do onih za rak. Međunarodna organizacija za zaštitu prirode (IUCN) procjenjuje da najmanje trećini poznatih vrsta vodozemaca u svijetu prijete izumiranje. Znanstvenici iz Zoološkog društva Londona predviđaju da bi u Europi do 2050. godine moglo nestati čak 50 posto vrsta vodozemaca.

Zašto nestaju vodozemci?

Kao najčešći uzrok ugroženosti vodozemaca u Hrvatskoj prednjači uništavanje staništa. Tu spada isušivanje poplavnih područja, regulacija i betonizacija vodenih tokova, zatrpavanje lokvi, pretjerana eksploatacija vodenih resursa, pretvaranje šumskih i travnjačkih staništa u intenzivno obrađivanu zemlju, izgradnja infrastrukture i širenje urbanih područja. Na frekventnim prometnicama vodozemci masovno završavaju pod kotačima automobila za vrijeme migracija radi razmnožavanja. Budući da vodozemci imaju vrlo propusnu kožu, pesticidi, herbicidi, umjetna gnojiva, teški metali, farmaceutski proizvodi i ostale kemikalije mogu uzrokovati njihovu izravnu smrt. Tim su pojavama u Hrvatskoj alarmantno već zahvaćene vrste vodozemaca poput čovječje ribice, lombardijske smeđe žabe, velikog vodenjaka i crvenog mukača.